

LITIJSKI PREDILEC

NOVEMBER 1978 – ŠT. 11

GLASILO DELAVCEV PREDILNICE LITIJA

LETO XIX

29. NOVEMBER

Noč, ko smo dosegli
zvezde

»Pomembni datumi, ko ljudstva v svoji zgodovini dosežejo zvezde, so podobni večnim baklam, ki v srcu ljudstev budijo ponos na ustvarjena dela, budijo nove sile, nove plemenite težnje bodočih generacij,« je ob neki priliki rekel tovariš Tito. Eden takih datumov je tudi 29. november.

Ves dan tega dne pred 35 leti se megla nad Jajcem ni dvignila. Večer pred tem je padala zoprna sodra. Vse ulice so bile zavite v mrak, vendar se tov. Rodoljub Čolaković spominja: »V svetli, topli in skromni, vendar okusno okrašeni dvorani doma kulture, se je človek počutil lahkotno in radostno. Naenkrat je nastala gluha tišina – vstopil je tov. Tito, v spremstvu s člani vrhovnega štaba in CK partije. Bilo je točno ob 19. uri.«

Nihče zunaj dvorane ni slutil, kaj se je do petih zjutraj naslednjega dne dogajalo v dvorani, da se je rojevala nova Jugoslavija kot državna skupnost enakopravnih narodov. V dvorani je bilo 208 delegatov, ki so prišli skrivoma, po stezicah, zapuščenih poteh, iz Slovenije, Dalmacije, Like, s Korduna iz Črne gore..., po snegu, blatu, skozi sovražnikove položaje, z edino mislijo v glavi – ostati živ do Jajca. Tov. Rodoljub Čolaković je pripovedoval: »To je bil že po zunanosti

čuden zbor. Med prisotnimi so bili možje sivih las, golobradi mladeniči, delavci, profesorji, kmetje, književniki, višji oficirji naše armade, borci, duhovniki (pravoslavni, katoliški, muslimanski), žene, ogrnjene s preprostimi rutami in intelektualke. Večina delegatov je bila v uniformah in z revolverji ob pasu, bili pa so tudi »civilisti«. Videti je bilo črnogorske kape, bosanske kučme, kakšen fes in delavsko kapo. Zbor je bil nenavaden tudi zato, ker se je sestel na ozemlju takozvane NDH, ki je bila del »neosvojljive evropske trdnjave.« Toda Jajce je bilo svobodno že od 17. avgusta.«

Zasedanje se je pričelo zelo svečano, s himno, katero so z zborom peli tudi delegati in občinstvo. Za tem je h govorniškemu pulstu pristopil dr. Ivan Rihar in otvoril zasedanje. V dvorani je nastala grobna tišina. Pred njimi je stal oče, ki je pred dvema dnevoma zvedel za smrt svojih dveh sinov – Ive in Jurice. Po

pozdravnih govorih je dal prvi predsedujoči besedo tovarišu Titu. Enostaven, jasen in jednat referat, Razvoj osvobodilne borbe narodov Jugoslavije v zvezi z mednarodnim dogajanjem, je trajal približno eno uro. Tito je bral mirno. Povzdignil je glas le takrat, ko je govoril o izdajalcih.

Povedal je: »Prišel je čas, da se ustanovi izvršni organ

vice zakonite vlade takomenovani Jugoslovanski vladi v tujini in prepoved povratka kralja Petra II Karađorđevića v državo; o izgradnji Jugoslavije na federativnem principu; o priznanju in hvaležnosti narodno osvobodilni vojski; o odobritvi odločitev, ukazov in izjav izvršnega odbora AVNOJ in vrhovnega štaba.

»Druže Tito mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo,« je zagrmelo v dvorani, ko se je zvedelo, da je sprejet predlog slovenske delegacije, da bi do-

v sklopu začasne vlade, ki bo sposoben voditi vse posle, ki jih mora izvrševati takšna vlada. Razumljivo je, da lahko tako velik korak nekega ljudstva naleti na ovire, motnje in nerazumevanje tudi pri naših zaveznikih v inozemstvu. Toda v času dveh let in devet mesecev težke in krvave borbe za svobodo in neodvisnost narodov Jugoslavije imamo pravico, da sami odločamo o svoji usodi, in ta pravica je v skladu z Atlantskim dogovorom.«

Delegati so za tem sprejeli deklaracijo, v kateri so ocene razvoja osvobodilne vojne jugoslovanskih narodov; glavni sklep, da postane AVNOJ vrhovno zakonodajalsko in izvršno telo; o nastajanju Narodnega komiteja osvobodilne Jugoslavije kot začasnih organov vrhovne ljudske oblasti v času NOV; odvetju pra-

delili tov. Titu naziv maršal kot znak prizadevanja človeku, ki je že v času življenja postal legenda.

Ob zori 30. novembra je tov. Tito v svojem zaključnem govoru preroško dejal: »Na svidenje na tretjem zasedanju, v Beogradu!«

Tako so takrat, pred 35 leti naši narodi, katerih komunistična partija nikoli ni pokleknila pred fašističnim pritiskom, postavili temelje novi državi.

Udeleženci naše revolucije so dokazali, ko so ustvarjali novo državo v vojni, da lahko v hudih in težkih časih sami ustvarjamo svojo zgodovino, ne da bi koga spraševali, kako naj rešimo usodno vprašanje našega obstanka in življenja dostojnega človeka, kot tudi nismo spraševali nikogar, ali naj poprimemo za orožje v borbi za svobodo.

Tanjug

Čestitamo
za dan
republike

TRIČETRTLETNO POSLOVANJE

Količinska proizvodnja je nižja kot lani. Tudi proizvodnja tistih izdelkov, ki prinašajo največ dohodka, je manjša. Kljub temu, da prodaja v tem času ni bila slaba, se je povečala zaloga preje, v primerjavi z lanskim obdobjem za 125 ton.

Ta količina zaloge je še vedno pod normativom, saj predstavlja le 11-dnevno proizvodnjo. Zaskrbljujoče bo postalo, če bo v porastu.

Prodaja preje je v letošnjem obdobju za 336 ton manjša od lanske, tudi zaradi nižje proizvodnje. Vseeno pa je celotni prihodek od preje za 6 % večji (v primerjavi z lanskim v istem obdobju), to pa zaradi višjih prodajnih cen od meseca maja lanskega leta dalje.

Celotni prihodek je naraščal hitreje, kot smo predvideli s

planom za 2 % in je večji od lanskega leta v tem obdobju za 12 %. To pa ni samo zaslug našega dela, ampak tudi to da smo prodali tiste surovine, za katere se je izkazalo, da jih ne bomo mogli uporabiti, ker so se naročila spremenila. Te surovine smo prodali za isto ceno, kot kupili in zaradi tega to ne vpliva na finančni rezultat.

DELITEV CELOTNEGA PRIHODKA	V milj. din			Primerjava leta (I.-IX.) 1978	
	I.-IX. 1977	plan	I.-IX. 1978	z l. (I.-IX.) 77	s planom
CELOTNI PRIHODEK	321	353	359	+ 12 %	+ 2 %
PORABLJENA SREDSTVA	204	218	239	+ 17 %	+ 10 %
AMORTIZACIJA	14	20	19	+ 37 %	- 4 %
DOHODEK	103	115	100	- 2 %	- 3 %

Velik vpliv na povečanje porabljenih sredstev ima tudi naraščanje cen surovinam, pomožnemu materialu (kot so zaboji, polivinilaste vrečke, kartoni itd.), pa tudi povečan tečaj dolarja do dinarja vpliva na ceno uvoženih surovin. Močno se je podražila električna energija, pa tudi različne storitve drugih so dražje. Najbolj pa so v tem obdobju narasli stroški investicijskega vzdrževanja, predvsem zaradi naše investicijske gradnje in obnove. Tako so porabljena sredstva večja za 17 %, kar je za 10 % več od planiranih.

V prvih devetih mesecih letošnjega leta beležimo nižji dohodek, ta pa je najvažnejši kazalec našega poslovanja. Od dohodka je odvisno zadovoljevanje naših skupnih in osebnih interesov ter sredstva za razširjen reprodukcijo. Vzrok za to pa lahko najdemo tudi na tržišču. S tem, ko smo podredili proizvodnjo željam kupcev, smo odstopali od povprečne tehnološke številke, to pa je povzročilo zastoje, in zniževalo proizvodnjo.

Letošnji iztržek prodane preje je večji za 8 % od lanskega, upoštevati pa moramo, da je bila lani cena preje do sredine maja nižja za bombaž 17 %, za česano prejo 27 %, za sintetično prejo 12 %, in samo to je vzrok, za povečanje letošnjega iztržka.

Oddelek sukalnice s previjalnice ni bil polno izkoriščen. Zastoji so bili zaradi izpada naročil nizkih števil, ki jih nismo uspeli dobiti.

V letošnjem letu smo ustvarili 100 milij. din dohodka. Preden ugotovimo tisti del dohodka, ki ostane kolektivu (čisti dohodek) moramo obračunati razne obveznosti, sklenjenih s samoupravnimi sporazumi, dogovori itd.

Zaradi nižjega dohodka so celotne obveznosti za 2.348.000 din nižje od lanskih. Znižali so se tisti prispevki, ki imajo osnovo za obračun tako imenovano davčno osnovo doseženi dohodek. To so prispevki za izobraževanje, znanost, starostno zavarovanje kmetov, davčni prispevek republiki, splošni vodni prispevek itd. Vsi tisti, ki imajo osnovo za obračun prispevka, bruto osebni dohodek, pa so višji, ker je le-ta v porastu. Isto velja tudi za pogodbeno obveznost.

Iz dohodka dajemo sredstva tudi nekaterim samoupravnim interesnim skupnostim naše občine, kot npr. za komunalno dejavnost, za požarno varnost, SLO itd. Za vse to pa zahtevajo vsako leto večji delež. Potrebno je, da k vsemu temu prispevamo, saj jih kot občani tudi uporabljamo, vendar pa bi se morale te zahteve uskladiti z našimi možnostmi. Nekateri stvari bo treba odložiti za kasnejše obdobje, ko bomo ustvarjali več dohodka, in zato tudi več izločali v take namene. Pri tem bodo morali odigrati pomembno vlogo naši delegati, ki sodelujejo v teh skupnostih.

Po odbitku vseh obveznosti iz dohodka nam ostane čisti dohodek, ki je ostal na nivoju lanskega leta. Čisti dohodek smo razdelili takole:

višina čistega dohodka

del čistega dohodka za OD
del čistega dohodka za inovacije
del čistega dohodka za neposredno menjavo dela
del čistega dohodka za stan. gradnjo
del čistega dohodka za druge namene v sk. porabi
del čistega dohodka za posoj. federac.
del čistega dohodka za rezerv. sklad

86.445.134

71.878.144

27.543

625.317

4.854.055

3.257.242

3.290.921

2.511.912

Iz tega vidimo, da smo razporedili kar 83 % čistega dohodka za osebne dohodke. Sem štejemo tudi vse izdatke, ki jih imamo po pogodbah o delu, stipendije, strokovno izobraževanje in nagrade učencem.

Na zborih bomo odločali, ko bomo sprejemali plan za leto 1979, ali bomo krili obveznosti samoupravnih sporazumov za svobodno menjavo dela iz čistega dohodka v višini din 625.000, ali pa bomo to prispevali s prostovoljnim delom, kot letos.

V preteklosti je šel stanovanjski prispevek (prispevek za gradnjo in nakup stanovanj) iz dohodka. Trenutno določajo predpisi, da moramo stanovanjski prispevek razporejati iz čistega dohodka. V tem pogledu je še precej nejasnosti, ki se bodo sistemsko uredile v najkrajšem času. Za devetmesečno obdobje smo obračunali 4.854.000 din, vendar ostane kolektivu za reševanje notranjih stanovanjskih problemov premalo sredstev.

Del čistega dohodka, ki smo ga razporedili v sklad skupne porabe znaša 3.275.000 din. Iz tega krijemo stroške toplega obroka in ostale namene, ki jih predvideva sindikalna lista in naš samoupravni sporazum. Znesek, ki smo ga razporedili v skladu skupne porabe zadostuje komaj za kritje toplega obroka, medtem ko za ostale namene ni ostalo dosti sredstev. Za to je 214 tisoč din, to pa pomeni, da lahko zmanjka sredstev za regres za letni dopust, sredstva za jubilejne nagrade, itd. V letošnjem letu je zakon izjemoma dopuščal, da so se krile te potrebe iz tekočega dohodka, če ni bilo sredstev na SSP-ju.

Za poslovni sklad ni ostalo nobenih sredstev. Vanj smo morali vložiti 3 milijone 290 tisoč din kot prispevek repub-

liki za razvoj nerazvitim pokrajinam.

Kljub temu, da nismo ničesar razporedili v poslovni sklad za investicijske namene, pa s tem ni rečeno, da bi to lahko vplivalo na izvajanje naše investicije. Ta je v glavnem v celoti pokrita (znašala bo 160 milijonov din), odprto je le še vprašanje dobav strojne opreme v znesku 16.158.000 din, iz Krušika, za kar računamo na posojilo Ljubljanske banke. Z lastnimi sredstvi, komercialnimi in bančnimi krediti je bilo v ta namen porabljeno 104 milijone din investicijskih sredstev. Investicija bo pokrita, poskrbeti pa bomo morali, da bo popolnoma izkoriščena, to se pravi, da moramo doseči načrtovane rezultate – preko 8 tisoč ton preje.

Del čistega dohodka, ki smo ga razporedili v rezervni sklad, znaša 2.511.000.– din; je minimalen, in po zakonu obvezen.

Ta razporeditev čistega dohodka kaže, da ne moremo govoriti o kakem lastnem razporejanju dohodka, ker izhaja naša razdelitev že iz sprejetih obveznosti. Čisti dohodek nas opozarja, da moramo resno pristopiti k izvajanju stabilizacijskega programa, ki smo ga tudi vsi sprejeli. Analize dovolj jasno kažejo, kaj moramo še napraviti, da se do konca leta situacija popravi. Verjetno vsega tistega kar predvideva stabilizacijski program ne bomo dosegli. Vsekakor pa se da do konca leta finančni rezultat izboljšati s povečano proizvodnjo v zadnjih mesecih, s pravilnim izborom vrste izdelkov, z večjim trudom sleshernega posameznika, z večjo produktivnostjo in varčevanjem.

Iz poslovnega poročila povzel,
Matic Malenšek

Zabojarji vrnjene lesene zaboje popravijo. Dotrajane lesene pokrove prodamo sodelavcem za kurjavo.

BIL SEM GOST NA 9. KONGRESU ZSS

Deveti kongres ZSS, ki je bil 25. in 26. oktobra 1978 v Mariboru, je za nami. Za nami so večmesečne priprave na kongres, ki so se stopnjevale v široko javno razpravo o predloženih dokumentih, ter v bogato besedo delegatov in gostov v petih kongresnih komisijah. Za sklep je mogoče potrditi, da je bil kongres resnično delovni dogovor slovenskih sindikatov, in obenem pomembna politična manifestacija. Ta dogovor pa obvezuje slovenske sindikate, da bodo v prihodnjem obdobju konkretno, zavzeto in vztrajno uresničevali življenjske

interese delavcev, ki pa jih seveda ni malo.

Kongres je izvolil 85-članski republiški svet in njegove organe ter delegate za 8. kongres ZSJ. Za predsednika republiškega sveta ZSS je bil izvoljen Vinko Hafner, za podpredsednika Miran Potrč, za sekretarja sekretariata predsedstva RS ZSS pa Ivan Goddec. Na prvi seji novoizvoljenega republiškega sveta so izvolili tudi 25-člansko predsedstvo.

25. oktobra 1978 je bil lep sončen dan. Maribor je, ves okrašen in z nasmejanimi

obrazi domačinov, pozdravil delegate in goste 9. kongresa slovenskih sindikatov, med katerimi sta bila tudi naša delegata: Silva Arsev iz predilnice Litija in Jure Ponebšek in lesne industrije Litija. Točno ob 9. uri je predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner otvoril kongres in pozdravil delegate in goste. Delegati so v svoji sredini navdušeno pozdravili domače in tuje delegacije, naše stare revolucionarje: Miha Marinka, Franca Leskovška in Ivana Mačka, naše najvišje slovenske predstavnike družbenopolitičnega življenja: Sergeja Kraigherja, Franceta Popita, Milana Kučana, Mitjo Ribičiča, Antona Vratuša, Janeza Vipotnika, Borisa Bavdka, Andreja Verbiča ter generala: Franca Tavčarja in Branka Jerkiča. V imenu mladincev, ki so simbolično predstavljali 18 strokovnih sindikatov, je udeležence kongresa pozdravila dijakinja Alenka Miklužič, v imenu mariborskih delavcev pa predsednik mariborskega občinskega sveta ZSS Slavko Uršič. Po izvolitvi

delovnih teles je predsednik republiškega sveta ZSS Vinko Hafner prebral uvodni referat. Na plenarni seji sta od domačih gostov pozdravila kongres še predsednik sveta ZSJ Mika Špiljak in predsednik predsedstva CK ZKS Franc Popit. V imenu tujih delegacij, ki so prišle na 9. kongres ZSS, pa je zbrane pozdravil predstavnik delavskih komisij Katalonije Jose Maria Rodriguez Rozira.

Po končani plenarni seji je kongres 25. oktobra popoldne in 26. oktobra dopoldne nadaljeval delo v naslednjih komisijah:

- komisija za samoupravljanje in politični sistem;
- komisija za razvoj samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov;
- komisija za izobraževanje in kulturo;
- komisija za socialno politiko in družbeni standard;
- komisija za organizirano in kadrovske politiko zveze sindikatov.

(Nadaljevanje na 4. strani)

URESNIČEVANJE STABILIZACIJSKIH UKREPOV

Izvajanje stabilizacijskega programa je stalna naloga nas vseh, ker bomo le tako lahko dosegli zadane cilje.

Na seji DS – 30. 10. 1978, so bili delegati seznanjeni z nekaterimi stabilizacijskimi ukrepi v obdobju devetih mesecev tega leta.

Poleg ostalega je stalna skrb finančnega sektorja naša plačilna zmogljivost. V ospredju je zlasti skrb za pravočasna plačila izdanih računov, od česar je odvisen finančni rezultat. Pokazali so se uspehi, saj je stanje neplačanih terjatev, po devetih mesecih za 2.350.000 manjše, kot v začetku leta, ko je ta vsota znašala 3.898.000 din. Med ostalim ogroža naša obratna sredstva, – plačilno zmogljivost – poraba amortizacijskih sredstev za investicijske namene. Zato smo uporabili za obratna sredstva rezervni sklad, ki znaša preko 10 milij. din. Tudi plačevanje obveznosti do dobaviteljev smo realizirali 13. dan po prejemu blaga (2 dni pred iztekom zakonitega roka), in tudi s tem okrepili obratna sredstva.

Pri naročanju in plačevanju blaga smo izbrali dobavitelje, ki so nam nudili popust pri dinarskih vplačilih ob določenem roku. Takim nismo plačevali z menicami.

Redno smo zaračunali zamudne obresti. Zaradi zakona, ki je napravil red na tem področju, le-te znašajo letos le 537.000 din.

Spremljamo lastno ceno posameznih izdelkov, in te primerjamo z njihovimi predlaganimi cenami, tako, da lahko izbiramo med tistimi naročili, ki prinašajo več dohodka.

Pokazalo se je, da so to izdelki iz sintetičnih vlaken.

V knjigovodstvu so pospešili delo, tako da ugotavljajo finančni rezultat do 20. v mesecu. To koristi posameznim službam, da usmerjajo svoje poslovne ukrepe.

V kadrovske splošnem sektorju je dovolj zaposlenih, da lahko izvajamo naloge, ki jo zadaja stabilizacijski program. Poskrbljeno je bilo za izpolnitev del in nalog tajnice, ki bo eno leto odsotna zaradi šolanja v politični šoli. Dela in naloge referentke za zavarovanja in delovna razmerja začasno opravlja kadrovska služba, tov. Fani Vrhovec, ki je že nekaj časa v bolniškem staležu, nadomešča socialna delavka, Vera Bric. Dela in naloge direktorja tega sektorja je v celoti prevzel tov. Tone Primožič. Dela predsednika delovne skupine, ki je delala pri pripravah za ustanavljanje tozdov, in skrb o nadaljnjem uresničevanju ZZD bo prevzel A. Ankon. Poskrbeti bo treba, da bodo do 11. 12. 1978 izpolnjene vse naloge, ki nam jih nalaga ZZD.

Ugotavljamo, da delovna disciplina v naši delovni organizaciji še ni dosegla zaželenega nivoja. Vedeti moramo, da nastaja zaradi nediscipline večkrat tudi večja škoda, za katero se delavci odgovorni – posebno še botruje temu malomarnost.

Pričakujemo, da bodo nov pravilnik o delovnih razmerjih, zavest samoupravljalcev in dosledno izvajanje stabilizacijskih programov prispevali k izboljšanju discipline, da bo imela disciplinska komisija čimmanj dela!

Iz poročil za DS
povzel
Matic Malenšek

V zgornjih prostorih skladišča menze so adaptirani prostori. Delavci računovodstva, ki delajo v teh prostorih bi se bolj razveselili nove upravne zgradbe, za gradnjo katere nimamo finančnih sredstev. Zapomnimo si: če hočemo v pisarno menze, moramo po stopnicah! (Na sliki)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tovarišica Silva Arsev je sodelovala v komisiji za socialno politiko in družbeni standard, katere vsebina dela je bila opredeljena z naslednjimi temami:

- krepitev socialne varnosti in omejevanje socialnih razlik;
- zagotavljanje varnih, zdravih in humanih delovnih razmer;
- preskrba delovnih ljudi in občanov;
- zdravstveno varstvo;
- pokojninski in invalidski sistem;
- stanovanjsko gospodarstvo;
- varstvo okolja in sodelovanje sindikatov z upokojenimi delavci.

Silva Arsev je med drugim dejala:

»Izhajam iz delovnega kolektiva Predilnica Litija, kjer je zaposleno 839 žena. V naši DO delamo v triizmenskem in deloma tudi v štiriizmenskem turnusu, zato je tako mene kakor tudi sodelavke zanimal predvsem tisti del resolucije, ki govori o nočnem delu žena. Žena, ki ne želi biti samo proizvajalka za strojem, temveč tudi samoupravljalica, se pri takšnem delu srečuje z velikimi problemi. Doma jo čaka družina, je vzgojiteljica svojih otrok. Varstvo otrok pa tudi ni ustrezno urejeno, saj vzgojno-varstveni zavod dela samo v dopoldanskem času. Odprava nočnega dela bi bila zanj veliki olajšanje.

V Predilnici Litija smo sprejeli leta 1975 obširen sanacijski program za odpravo nočnega dela žena. V njem smo predvideli, da bomo z novo investicijo odpravili troizmensko delo, ker drugače problema ni mogoče rešiti. Vztrajali smo tudi na tem, da je treba tudi po odpravi nočnega dela zagotoviti delo vsem delavcem DO. Že takrat smo ugotavljali, da bomo investicijo brez širše družbene pomoči težko zmogli, na sredstva širše družbene skupnosti pa ne moremo računati, ker tekstilna industrija ni med prednostnimi panogami razvoja v Sloveniji, kljub temu, da zaposluje preko 50.000 delavcev in ustvarja pomemben del narodnega dohodka. Zaradi tega smo v letu 1977 sprejeli spremembo srednjeročnega razvojnega programa in z njim predvideli investicijo 16 milijard starih dinarjev, s katerimi bomo obnovili iztrošen strojni park in ga zamenjali s sodobnim; zmogli pa ga bomo z lastnimi sredstvi. Z uresničevanjem tega programa bomo uspeli odpraviti šele štiriizmensko delo, triizmensko pa še ostane.

Ko smo v naši DO pregledovali sklepe tega kongresa, smo ugotovili, da jih je potrebno dopolniti, in sicer tako, da bo naša celotna skupnost pomagala delavkam v tekstilni in-

dustriji rešiti problem nočnega dela.

Želela bi spregovoriti še o problemu delovnih invalidov in delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, ki nimajo priznanega statusa delovnega invalida. Teh je v naši DO 110, to je skoraj 10%; iz dneva v dan pa ta številka narašča. Doslej smo ta vprašanja reševali tako, da smo jih premeščali na delovna mesta izven oddelkov, kjer so delale večji del delovne dobe. Pri takšnem načinu reševanja opažamo, da so delavke nezadovoljne, počutijo se zapostavljene, ker so oddvojene od svojih sodelavk in sodelavcev, s katerimi so bile več let tesno povezane. Večina teh delavk zaradi nezadovoljstva otopi in preneha tudi z družbenopolitičnim delom. Naše OOS razmišljajo o tem, kako bi na najbolj ustrezen način reševali vprašanje teh delavcev. Smatramo, da bi bilo potrebno te delavce zadržati v oddelku, potrebno bi jih bilo razbremeniti norme, oz. jim določiti takšno, kot jo zmorejo. To je pomembno zaradi tega, ker je večina teh sodelavk voljna s svojim delom pomagati kolektivu in družbi, seveda v okviru, kot jim ga dopušča zdravstveno stanje.

Tovariš Jure Ponebšek je sodeloval v komisiji za samoupravljanje in politični sistem, katere vsebina dela pa je bila opredeljena z naslednjimi temami:

- uveljavljanje ustavne zasnove temeljne organizacije;
- samoupravno sporazumevanje o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela;
- krepitev položaja in vloge delavcev pri odločanju;
- organiziranost in položaj delovnih skupnosti;
- samoupravna delovna kontrola;
- družbeno ekonomski odnosi v krajevni skupnosti;
- samoupravni odnosi v SIS;
- uveljavljanje delegatskih odnosov v družbenopolitičnem sistemu;
- klubi samoupravljalcev;
- varstvo samoupravnih pravic delavcev in reševanje sporov;
- samoupravna sodišča in družbeni pravobranilec samoupravljanja in obveščanje delavcev.

Tovariš Jure Ponebšek je dejal:

V tej komisiji bi želel razpravljati o povezovanju organizacij združenega dela s krajevno skupnostjo. V naši občini lahko trdim, da nismo na začetku le-tega. Zakon o združenem delu zahteva, da se ti odnosi uredijo na podlagi svobodne menjave dela. Že v začetku tega srednjeročnega obdobja smo v občini sklenili samoupravni sporazum, kjer smo se dogovorili, da bodo de-

lovni ljudje prispevali sredstva za razvoj krajevnih skupnosti. Krajevne skupnosti so s tem sporazumom obvezane, da za vsako leto pripravijo programe, ki jih ob delitvi dohodka obravnavajo delavci v organizacijah združenega dela. Prepričani smo, da na ta način osveščamo delavce, ki se danes odločajo o prispevku za krajevno skupnost, jutri pa bodo kot občani krajevne skupnosti sredstva uporabili za njihov program. Z novimi skupščinami krajevnih skupnosti bomo vez med sindikati oz. delegati, saj bodo v skupščine izvoljeni tudi delegati iz OZD.

Tudi na našem območju imamo krajevne skupnosti in OZD, ki so tesno povezane, pa čeprav ni sindikat posebej organiziran v krajevni skupnosti. V teh krajevnih skupnostih sta tako socialistična zveza kot sindikalna organizacija v OZD, vzpostavile pristne kontakte, tako da v zadovoljstvo delovnih ljudi in občanov rešujeta pereče probleme — povezovalje naselij v krajevni skupnosti oz. občinskimi središčem, odpiranjem novih delovnih mest itd. Prepričani smo, da poseben organ sindikata v krajevni skupnosti ne bo rešil problem tesnejšega sodelovanja, če ni pripravljenosti za vzpostavljanje kontaktov. Da so le-ti načini tudi sedaj, govorijo za to prav primeri, za katere pa mislim, da ne obstaja samo v naši občini in da so prisotni tudi v drugih. Tako za sindikat kot za socialistično zvezo je nujnost, da delujemo predvsem v bazi in z neposrednimi razgovori skušamo odpravljati probleme, ki nastajajo v OZD in krajevnih skupnostih, pri tem pa je potrebno na obeh straneh izhajati iz dohodkovnih možnosti OZD.

Še o enem problemu bi želel spregovoriti. S sedanjim načinom zbiranja sredstev za krajevne skupnosti, z združenimi sredstvi na ravni občine, solidarnostno zagotavljamo sredstva manj razvitim krajevnim skupnostim. Praviloma so to tiste, ki na svojem območju nimajo TOZD, pa tudi malo njenih občanov je zaposlenih. Predno bomo spreminjali sedanjí koncept zbiranja sredstev, je potrebno dogovoriti solidarnostni sistem, ki bo zagotavljal dohodek tudi takšnim KS. Problem dohodka, s katerim razpolaga krajevna skupnost, pa se ne bi smel osredotočiti le na sredstva iz OZD, enako pozornost sindikatov morajo zaslužiti tudi ostali viri, ki jih ustava predvideva kot možne dohodke krajevne skupnosti — občinski proračun, dohodki od davkov in taksi.

V svojem prispevku sem se dotaknil predvsem problema prisotnosti sindikatov v krajevni skupnosti in zagotavlja-

nju sredstev zanj, ker menim, da je dohodek ena izmed bistvenih in najbolj perečih vprašanj v naših in vseh krajevnih skupnostih.

26. oktobra popoldan je kongres nadaljeval svoje delo na drugem plenarnem zasedanju. Podan je bil predlog o kandidatih listah, o katerem so delegati razpravljali in ga sprejeli. Sledila so poročila predstavnikov o delu petih kongresnih komisij in poročilo o delu zveze sindikatov Slovenije med 8. in 9. kongresom. Pred volitvami so delegati sprejeli tudi statut Zveze sindikatov Slovenije.

V komisiji za samoupravljanje in politični sistem je sodelovalo 90 delegatov, 35 pa jih je razpravljalo.

Največ delegatov je delalo v komisiji za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Za delo v tej komisiji se je odločilo 150 delegatov, od katerih je razpravo pripravilo 100 delegatov.

Komisija za izobraževanje in kulturo je v svoje delo vključila 120 delegatov, razpravljalo pa jih je 60.

Isto število delegatov, to je 120, je delalo tudi v komisiji za socialno politiko in družbeni standard, razpravljalcev pa je bilo 40.

Zasedanj komisije za organiziranost in kadrovske politike zveze sindikatov se je udeležilo 75 delegatov, razpravljalcev pa je bilo 33.

Po volitvah so delegati razpravljali o predlogu sklepov 9. kongresa, katerega so z dopolnitvami sprejeli.

V času kongresa je delala tudi komisija za prošnje in pritožbe republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Nanjo so bile naslonjene tri vloge. Dve vloge sta bili po svoji vsebini pritožbi, ena vloga pa opozorilo na nepravilnosti. Vse tri vloge pa so zadevale medsebojne odnose ter neurejene stanovanjske razmere.

Delegati 9. kongresa ZSS so poslali tudi pozdravno pismo tovarišu Titu, ki ga je na kongresu prečitala najmlajša delegatka 9. kongresa.

Kongres je sklenil svoje delo s sklepno besedo tovariša Vinke Hafnerja, predsednika republiškega sveta ZSS, ki je med drugim dejal, da bo enotnost izpričana na tem kongresu, tudi naprej podlaga za uspešno uresničevanje njegovih sklepov, da se bo krepila učinkovitost slovenskih sindikatov v prid naših delavcev, organiziranih v sindikatih pri graditvi samoupravne slovenske in jugoslovanske socialistične skupnosti pod Titovim vodstvom.

V. Bizjak

RAZGOVOR S ČLANICO REPUBLIŠKEGA IZVRŠILNEGA ODBORA SINDIKATOV TEKSTILNE IN USNJARSKE INDUSTRIJE, TOV. SILVO ARSEV – DELEGATKO NA 9. KONGRESU ZSS V MARIBORU

– Kateri temi ste se najbolj posvetili med pripravi?

Nas delavke v predilnici Litija močno tare vprašanje nočnega dela žena in možnosti ukinitve tega. Toda spoznala sem, da bo to zelo trd oreh, in da še ne bomo tako kmalu uspeli. Še veliko takih delovnih organizacij je v Sloveniji – nismo edini. Pri tem koraku nam bo morala pomagati tudi širša družbena skupnost. Če bi ukinili nočno delo, bi morali neke zaposliti skoraj 1/3 delavk.

– O čem ste še bili pripravljeni razpravljati na kongresu?

O invalidnosti in lažjih delovnih mestih. Spoznala sem, da pri nas to vprašanje ni tako zelo pereče, ker je drugod odstotek delavcev premeščenih na lažje delovno mesto mnogo večji. Zapomnila sem si, da imajo neke od 800 zaposlenih 220 takih ljudi. Tam je res vprašanje, kako preskrbeti toliko lažjih delovnih mest. Pri nas je okrog 70 delavk in delavcev, ki opravljajo lažje delo. Moram pa povedati, da marsikatero delo, ki šteje za lažje, to ni. Npr. zbiranje cevki zahteva tudi določeno fizično breme s pripogibanjem itd. Mislim, da bi morali k temu pristopiti

drugače, bolj humano. – Ob ravnavati vsakega posebej. Marsikdo bi lahko ostal med svojimi dolgoletnimi sodelavci, saj je tudi po oddelkih dosti takega dela, ki bi ga lahko šteli za lažje. Npr. beleženje pretrgov, čiščenje valjčkov, itd.

Tov. Vinko Hafner je v svojem poročilu tudi povedal, da se bo boril za to, da bi imele delavke, ki so dosegle 30 let delovne dobe, in bi morale opravljati lažje delo, možnost upokojitve.

odraža v skrbi za zdravje delavcev, za zdravo okolje, za čimboljše delovne pogoje, zdravo prehrano itd. Pri nas tudi še ni rešen težak položaj mater. S primerno organiziranim otroškim varstvom, bi se marsikateri materi odvalila velika skrb s srca. Matere v popoldanski izmeni še vedno nimajo možnosti varstva otrok!

Kako naj se zaskrbljena delavka posveti svojemu delu?

Tudi reševanje tega problema je delo našega sindikata.

Na kongresu so tudi poudarili, da moramo posvečati skrb za dobre medsebojne odnose z delavci iz drugih republik. Veliko je primerov, ko se zapiramo vase, in jim ne nudimo pravega tovarštva. Sprejeti jih moramo medse – saj smo si vsi enaki!

Govorili so tudi o stanovaljskih težavah. Za nas je morda najbolj zanimivo priporočilo, da naj vsaka delovna organizacija poskrbi za stanovanje (bivališče) delavcu, če ga ta nima; sicer naj ga ne zaposli.

– Kako ste se počutili v Mariboru?

Če ne bi doživela tega, ne bi verjela, da je lahko ustvariti tako vzdušje. Vsi so nas, delegate, lepo sprejeli – vsi smo bili enaki med enakimi.

9. kongres ZSS

– Kaj bi s kongresa še radi povedali svojim sodelavcem?

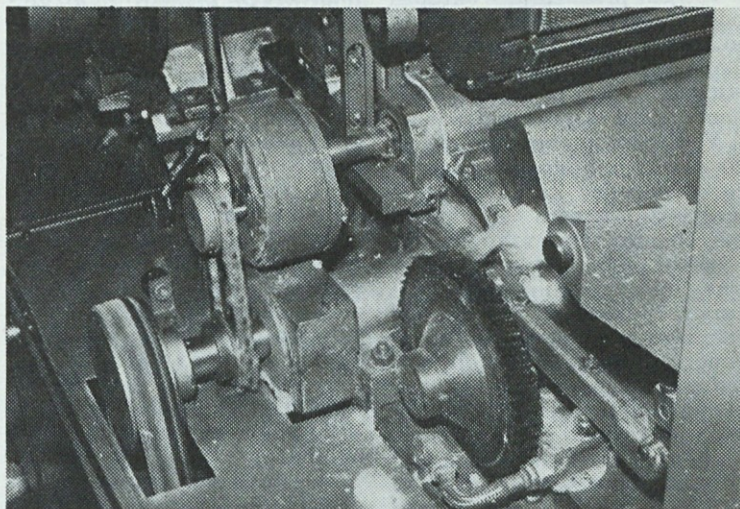
Sindikat si je še nadalje zadal nalogo, čimbolj ščititi delavce. Ta pomoč naj se

Predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner, je o nočnem delu žena povedal:

Naša država je podpisnica mednarodne konvencije o omejevanju nočnega dela žensk. Tega dela je dejansko tudi vedno manj. Toda uresničitev te naloge ni lahka: včasih že delovne naprave zahtevajo neprekinjeno delo, včasih spet delavke same nasprotujejo omejevanju nočnega dela, ker se jim s tem zmanjša dohodek itd. Ta vprašanja bomo morali še dobro proučiti. Seveda pa ostajamo pri naši splošni usmeritvi za

postopno ukinitve nočnega dela žensk. Pri tem pa moramo upoštevati objektivne okoliščine v vsakem konkretnem primeru posebej. V ta prizadevanja se morajo vključiti osnovne organizacije sindikata.

Kaže pa, da ponekod nočno delo narašča. To ni pozitivna usmeritev, saj s tem podcenjujemo dolgoročne posledice tega problema za delovno organizacijo, za delavko in družbo. Menim, da je takšna usmerjenost slaba. Prav o teh vprašanjih že tečejo priprave na posvetovanje, ki bo na podlagi natančnejših analiz zagotovo opozorilo na prenekateri problem in prenekatero rešitev.

Na 8. mikalniku Platt smo, ob snemalnem valju, namestili foto celico, ki ob debelejši plasti nabranih vlaken, avtomatsko izključi mikalnik in tako prepreči uničenje garniture. Na posameznih mestih mikalnika je izpopolnjeno izpraševanje in dovajanje bombažnih vlaken v mikalnik. V kopreni mikalnika je manj nopkov (smeti). Dosežena je večja enakomernost mikalnikovega pramena.

ODGOVOR NA DELEGATSKO VPRAŠANJE

Na 3. seji zbora delegatov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bil dan odgovor na delegatsko vprašanje o pogojih in postopkih za štetje zavarovalne dobe s povečanjem — beneficiran delovni staž na delih in nalogah, ki so posebno težka in zdravju škodljiva.

Na to vprašanje je zbor delegatov prejel od skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS naslednji odgovor: Organizacije združenega dela morajo več let zasledovati pogoje dela in zbirati podatke, s katerimi bi dokazali, da je delo, ki ga predlagajo za štetje zavarovalne dobe s povečanjem, res težko in zdravju škodljivo.

Pri tem je pomembno:

- da ni bilo mogoče odpraviti ali zmanjšati zdravju škodljivih vplivov, kljub temu, da so bili uporabljeni vsi možni varstveni ukrepi;

- da opravljajo delavci težka in zdravju škodljiva dela neposredno ob viru škodljivih vplivov, in to v nepretrganem delovnem procesu;

- da opravlja delavec tako delo nepretrgoma delovni čas, ki je za to delo

določen (lahko je tudi krajši kot 42 ur tedensko);

- dokazati je potrebno, da upada delovna zmožnost zaradi del, za katere se predlaga štetje zavarovalne dobe s povečanjem, in da tega dela ne morejo opravljati 35 oziroma 40 let, kolikor traja delovna doba.

Pri ugotavljanju pogojev na to je potrebno predvsem analizirati: posebnosti dela, delovne pogoje, varstvene ukrepe pri delu, posledice takega dela in pogoje za življenjsko in delovno zmožnost delavca (pogoji za zaposlitev, število delavcev, ki opravljajo predlagana dela, ali je delo registrirano kot delovno mesto s posebnimi pogoji, ali je proces sodoben ali zastarel, kakšne tehnološke spremembe so možne za odpravo škodljivosti, itd.). Vse to je treba podrobno ugotoviti in ločiti škodljivost, ki lahko povzroči obolenja in okvare od onih, ki kljub vsem varnostnim ukrepom povzročajo le-te.

Posledice delovanja škodljivih vplivov na zdravje in delovno zmožnost delavcev se lahko prikažejo kot:

- poklicna obolenja;
- poškodbe pri delu;
- bolezni, ki nastopajo po daljšem delovanju škodljivih vplivov.

Vse to je potrebno prikazati na podlagi zbranih podatkov vsaj petih let in jih primerjati z zdravstvenim stanjem delavcev, ki delajo v isti organizaciji, in ne opravljajo dela pod takimi delovnimi pogoji (kontrolna skupina). Ne nazadnje je pomembna tudi povprečna starost zaposlenih in odhajanje na dela in naloge v druge organizacije. Navesti je potrebno, kako in kam je možno premeščati delavce z zmanjšano zmožnostjo za delo, kako je poskrbljeno za njihovo dnevno, tedensko, letno rekreacijo in ali je v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih v združenem delu opredeljen postopek, po katerem delavci v organizaciji odločijo, da se zavarovalne dobe na posameznih delovnih mestih šteje s povečanjem in ali so predlagana delovna mesta označena

kot posebno težka ter za zdravje škodljiva.

Z vložitvijo zahtevka z vso navedeno dokumentacijo se sproži postopek. Ta se rešuje po določbah družbenega dogovora o načelih ter kriterijih in osnovah postopka za določanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem in medrepubliškega dogovora o beneficirani dobi.

Iz tega vidimo, da pri nas, in tako tudi v celotni tekstilni industriji, ni pogojev, da bi katerikoli delo predlagali za štetje zavarovalne dobe s povečanjem.

Tudi nočno delo ni pogoj za to, saj smo ga dolžni kot podpisniki haaške konvencije odpraviti.

Stremeti moramo za tem, da bi bilo čimmanj takih del, ki so zdravju škodljiva v taki meri, da bi jih morali šteti za zavarovalno dobo s povečanjem. Bolje je, da taka dela odpravljamo in s tem izboljšamo delovne pogoje, tako da bomo zdravi dočakali polno pokojninsko dobo.

PRIZADEVANJE ZA KOLIČINSKO PROIZVODNJO PREJE OB ZAMENJAVI PRSTANČNIH STROJEV V BOMBAŽNI PREDILNICI

Litijski predilec je v oktobru pod naslovom: »Kako poteka investicijska dela« seznanil člane kolektiva o poteku investicijskih del po srednjeročnem načrtu razvoja podjetja.

V članku preberemo, da je 20 prstančnih strojev Krušik že v pogonu. Zaradi izpadle proizvodnje smo 9 starih prstančnih strojev premestili v sukalnico, predilnico sintetične in v predilnico 4. Žal zaradi odsotnosti predic, ti stroji, na popoldanski in nočni izmeni, večkrat ne obratujejo. Začasno bomo premestili še 8 demontiranih prstančnih strojev v novo halo predmešalnice vlaken. Zaradi nejasnosti je potrebno obrazložiti, zakaj so nam potrebni demontirani prstančni stroji. 42 prstančnih strojev Ingolstadt ima v predilnici bombaža 17.771 vreten. V povprečju ima 1 prstančni stroj Ingolstadt 423 vreten. Nov prstančni stroj Krušik ima le 328 vreten. Praktično bo v predilnici bombaža I, po

montaži, 42 prstančnih strojev Krušik, 3.384 vreten manj, kar predstavlja 10 prstančnih strojev Krušik.

Za primerjavo navajam, da znaša pri Nm 50 — 6,5 urna produkcija Krušik prstančnega stroja 24 kg, kar je 5 do 10 kg manj od starega stroja, ki ima večje število vreten. Vsi pa vemo, da je bila zaradi iztrošenosti starih strojev zamenjava prstančnih strojev neobhodno potrebna.

Izpad proizvodnje bomo nadoknadili

a) z začasnim obratovanjem 17 Ingolstadt strojev, ki so bili demontirani v predilnici bombaža;

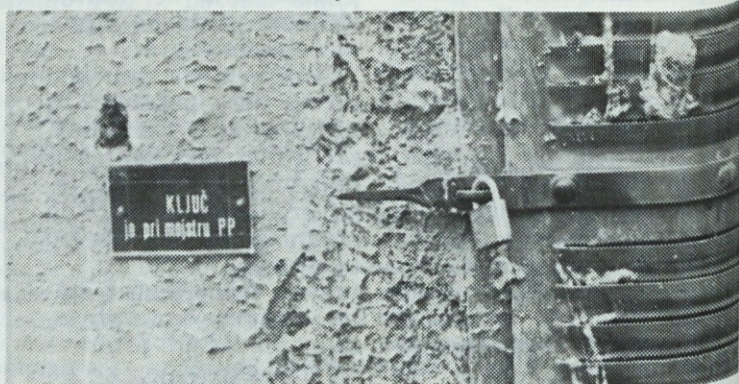
b) z nabavo brezvretenskih prstančnih strojev, ki bodo dani v obratovanje po končani rekonstrukciji predpredilnice in predilnice.

Tudi v prostorih, kjer bomo začasno postavili stare stroje Ingolstadt, bomo morali zagotoviti primerne delovne pogoje.

L. F.

Zaradi nadtlaka v prašni komori, so delavci čistilnice ob pobiranju odpadkov odpirali vrata in tako povzročali onesnažitev dvorišča zabojarne z bombažnimi kosmiči.

V oktobru smo prezračevalna vrata komore zaklenili in tako preprečili onesnažitev dvorišča. Ta ukrep je le začasen, ker bomo po premestitvi strojev, ob rekonstrukciji predpredilnice, našli ustrežnejšo tehnično rešitev, ki bo zadovoljevala tudi delovne razmere delavcev čistilnice.

POROČILO

Poročilo komisije za izvedbo referenduma Predilnice Litija o poteku glasovanja za sprejem

- dopolnitve statuta,
- pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka.

Referendum je bil dne 15. novembra 1978.

Od skupnega števila zaposlenih 1194 je glasovalo 971 ali 81,3 %, od tega:

za dopolnitve statuta

za	722 ali 60,5 %
proti	207 ali 17,3 %
neveljavnih	42 ali 3,5 %

za pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje ČD

za	742 ali 62,1 %
proti	184 ali 15,4 %
neveljavnih	45 ali 3,8 %

Po posameznih volilnih enotah pa so bili naslednji rezultati:

I. volilna enota: (čistilnica, predpredilnica, vzdrževanje, tehnično in administrativno osebje proizvodnega sektorja in sektorja vzdrževanja) od skupnega števila 389 volivcev je glasovalo

za dopolnitve statuta

za	248 ali 63,8 %
proti	75 ali 19,3 %
neveljavnih	12 ali 3,1 %

za pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje ČD

za	257 ali 66,1 %
proti	68 ali 17,5 %
neveljavnih	10 ali 2,6 %

II. volilna enota: (vse predilnice z rezervo) od skupnega števila 363 volivcev je glasovalo

za dopolnitve statuta

za	201 ali 55,4 %
proti	63 ali 17,4 %
neveljavnih	277 ali 62,7 %

za pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje ČD

za	208 ali 57,3 %
proti	56 ali 15,4 %
neveljavnih	11 ali 3,0 %

III. volilna enota: (sukalnice, zbiralnica cev, uslužbenci in transport, obrat družbene prehrane, pomožno osebje) od skupnega števila 442 volivcev je glasovalo

za dopolnitve statuta

za	273 ali 61,8 %
proti	69 ali 15,6 %
neveljavnih	19 ali 4,3 %

za pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje ČD

za	11 ali 3,0 %
proti	60 ali 13,6 %
neveljavnih	24 ali 5,4 %

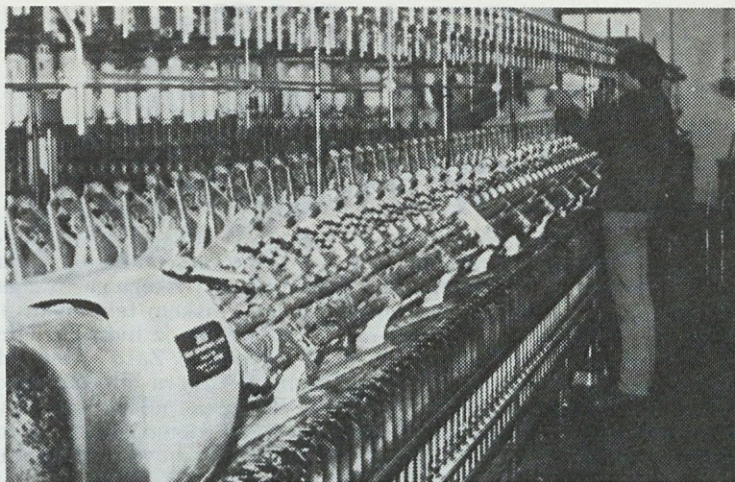
Referendum je na vseh voliščih potekal v redu. Volilni material je pregledala komisija za izvedbo referenduma v sestavi:

Niko Stamatovski – predsednik, Pavel Koprivnikar – nam. predsednika, Magda Šraj – tajnik, Martina Kralj – član, Lado Čarman – član.

Vsak glasovalec, sindikalna organizacija in samoupravna delavska kontrola imajo pravico vložiti ugovor v dveh dneh po objavi rezultatov referenduma na delavski svet, kolikor smatrajo, da je bilo delo volilnih odborov nepravilno ali da so rezultati izida referenduma nepravilni. Ugovor se vloži na komisijo za izvedbo referenduma.

M. Š.

V vseh proizvodnih oddelkih imamo montirane požarne sirene za sprožitve notranjega alarma. Za pravilno alarmiranje smo pod sireni namestili table z zvočnimi alarmnimi signali.

Demontirani prstančni stroj Ingolstadt smo začasno montirali v predilnici IV. Prizadevamo si, da ob zamenjavi prstančnih strojev proizvodnja preje ne bo manjša.

SKRB ZA VARNOST V PROMETU

Člani komisije so: Franc Lesjak, Tone Pavliha (suk.), Franc Grom, Franc Stopar, Anton Žibert, Karel Mandelj in Vera Bric.

Naloge komisije so:

- prometna vzgoja za vse zaposlene;

- skrb za tehnično urejenost motornih vozil, s katerimi se vozimo delavci na delo in z dela;

- vzgoja voznikov lastnih transportnih sredstev in motornih vozil;

- sodelovanje s komisijami za preventivno vzgojo v krajevni skupnosti;

- razpečevanje propagandnega materiala;

- analiziranje prometnih nesreč delavcev v delovni organizaciji, na poti na delo in z dela;

- druge naloge preventivnega delovanja za boljšo prometno varnost.

V naši delovni organizaciji je 60 do 80 % vseh nezgod pri transportu, saj spada prevoz polizdelkov, nakladanja in prekladanja k transportu.

V delovni organizaciji bo, s sodelovanjem komisije za preventivo in vzgojo v cestnem

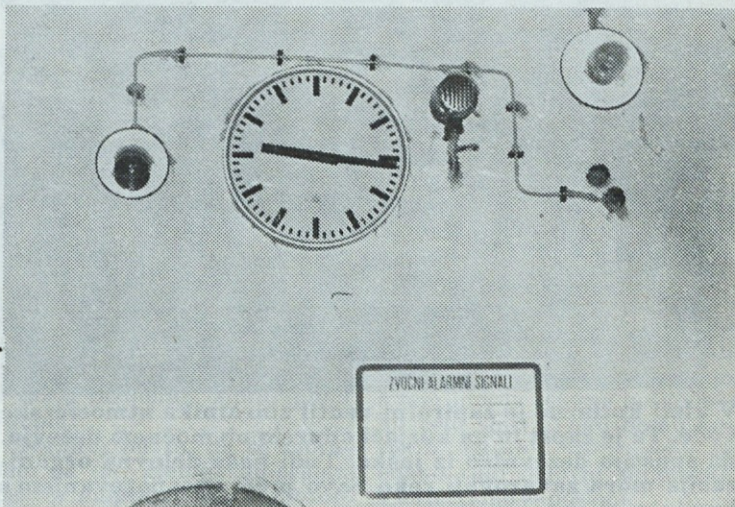
prometu, urejen režim notranjega transporta s postavitvijo prometnih znakov.

Komisija bo izpolnila svoje naloge le, če bo uspela pridobiti za sodelovanje vse zaposlene.

L. F.

Za mizarско delavnico smo nabavili nov rezkalni stroj, ki ga uporabljamo za kvalitetno obdelavo lesa. Mizarji ne smejo med delom odstranjevati vgrajenih zaščitnih naprav.

REZULTATI TEKMOVANJA GASILSKIH DESETIN

Letošnje gasilsko tekmovanje za pokal tovarniškega praznika se je malo zakasnilo, in se je končalo v mesecu oktobru, ob tednu požarne varnosti. Operativni štab industrijskega gasilskega društva Predilnice je na seji predlagal, po lanskem tekmovanju, ki je bilo brez točkovnega sistema, odvzem vode iz hidranta čim hitreje, in reševanje testov iz požarne preventive. Zato so bile od strani desetih razne pripombe sodnikom, češ, da ni bilo pravilno sojeno, ker so dopustili razne napake ker se je meril samo čas. Zato smo letos pripravili 3 discipline po točkovnem sistemu, in to 1. hitro oblačenje, 2. štafetni tek s prenosom povelja, 3. testi. (Vprašanja iz požarnega varstva), 18 vprašanj z 22 pravilnimi odgovori, ker so bila tudi vprašanja z dvema pravilnima odgovoroma. Tekmovanje je ocenjevala komisija v sestavi: predsednik: Jože Borštnar, člani Franc Lesjak, Branko Bizjak, Vinko Keržan in Karel Mandelj, ki so svojo vlogo dobro in uspešno končali.

Za tekmovanje se je prijavilo 8 gasilskih desetih, ki so dosegle sledeče rezultate.

1. mesto: remont strojev	
Hitro oblačenje	52 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	41 točk
Testi	1 točka
skupaj	406 točk

2. mesto II. izmena na 3 izmenskem delu	
Hitro oblačenje	43 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	46 točk
Testi	8 točk
skupaj	403 točk

3. mesto I. izmena na 3 izmensko delo	
Hitro oblačenje	54 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	59 točk
Testi	3 točke
skupaj	384 točk

4. mesto II. izmena na 4 izmenskem delu	
Hitro oblačenje	59 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	11 točk
Testi	
skupaj	381 točk

5. mesto IV. izmena na 4 izmensko delo	
Hitro oblačenje	50 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	49 točk
Testi	31 točk
skupaj	370 točk

6. mesto III izmena na 3 izmenskem delu	
Hitro oblačenje	58 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	55 točk
Testi	30 točk
	357 točk

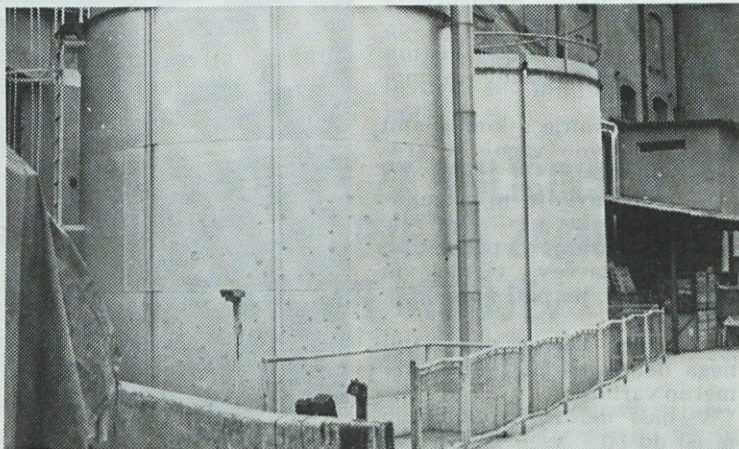
7. mesto III izmena na 4 izmensko delo	
Hitro oblačenje	64 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	54 točk
Testi	56 točk
skupaj	326 točk

8. mesto transportni delavci	
Hitro oblačenje	82 točk
Štafetni tek s prenosom povelja	54 točk
Testi	51 točk
skupaj	313 točk

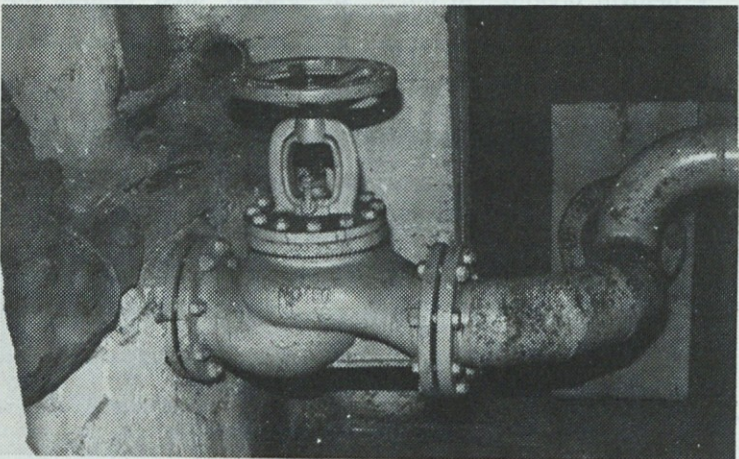
Desetine mehanične delavnice in I. izmena na 4 izmensko delo se tega tekmovanja niso udeležile.

Ocenjevalo se je, čas v sekundah se spremeni v točke. Testi pa tako, da je vsak nepravilni odgovor minus ena točka od 500 možnih točk.

Rudi Zupan

Tudi v naši delovni organizaciji ogrevamo prostore s kurilnim oljem. Betonski jašek okoli cistern, v katerih je lahko do 200 ton kurilnega olja, je izoliran.

V kleti kotlarne je zapiralni ventil zbiralnika atmosferske vode. Ta je zaprt in ga kurjači odprejo ob močnem deževju, da spustijo deževnico iz jaška. Tudi naša delovna organizacija mora zavarovati reko Savo pred onesnaževanjem s kurilnim oljem.

UPOKOJILA SE JE

Pavla Mrak

Svoje delo v Predilnici je zaključila sredi prejšnjega meseca. Tov. Pavla odhaja v pokoj z nedopolnjeno pokojninsko dobo. Zanj ji manjkajo le 4 meseci.

To bi dosegla, če bi ji priznali vse delo, ki ga je opravljala. Med okupacijo je morala delati na Koroškem. Po povratku (dopustu) leta 1944 ji je uspelo, da je šla delat v Predilnico. Tako je ostala doma v Liti. Delala je v stročnarni. — Delo med vojno je bilo precej drugačno od današnjega. Zaposlenih je bilo mnogo manj delavk — in marsikatera se je trudila narediti čimmanj, saj so delali za naše sovražnike. Pozimi tega leta je delo v tovarni zaradi sabotaže popolnoma zastalo. Takrat je tudi Pavla ostala do pomladi doma. Po osvoboditvi se je vrnila na delo. Prve mesece so čistili stroje, da bi jih čimhitreje pripravili za delo. Takrat so sprejemali na delo veliko delavk in delavcev. Pavla je še dalje delala v stročnarni. Kadar je bilo potrebno po-

prijeti za drugo delo, se ga je, kot vse druge, tudi ona lotila. Dostikrat se je pripetilo, da je zmanjkalo bombaža in tako tudi dela. To so bili trdi časi obnove.

Leta 1965 je pričela delati v sukalnici. Tu je bil za služek nekoliko boljši.

Po 30 letih službovanja se je nameravala upokojiti, takrat pa jo je za dva meseca prehitel zakon in je za pet let podaljšal pokojninsko dobo. Ostala je v službi — vendar dela v sukalnici ni več zmogla. Zaposila je za delo čistilke in to delo opravljala do konca.

Sodelavkam se zahvaljuje za darilo in vesela bo, pravi, če nas bo smela kdaj obiskati. Nekoliko bo pogrešala vsakdanje pogovore s sodelavkami.

Vsekakor nas lahko obišče — če ne drugače, pa vsaj ob vsakoletnem srečanju upokojencev. Tudi naš časopis ji bo prinašal na dom novice iz naše in njene tovarne.

Želimo ji veliko zadovoljstva v njenem novem življenju.

M. M.

UREJANJE TRANSPORTNIH POTI

in vzdrževanje podov v delovni organizaciji

Posebni gradbeni objekti v naši delovni organizaciji ležijo v medsebojni oddaljenosti tudi do 300 m.

Dovoz surovin in odvoz gotovih izdelkov poteka po železnici ali s tovornimi avtomobili. Če upoštevamo celotni zunanji transport, ki dosega letno preko 20.000 ton, je dobra organizacija v zunanjem in notranjem transportu neobhodno potrebna.

Vzporedno z izgradnjo predmešalnice vlaken je v rekonstrukciji industrijski železarski tir, in v izgradnji transportna pot od skladišča predmešalnice vlaken do glavne dovodne poti v delovno organizacijo. Trasirana je tudi že nova smer poti na zahodni strani tovarniške ograje, ki je projektirana za vodnim bazenom.

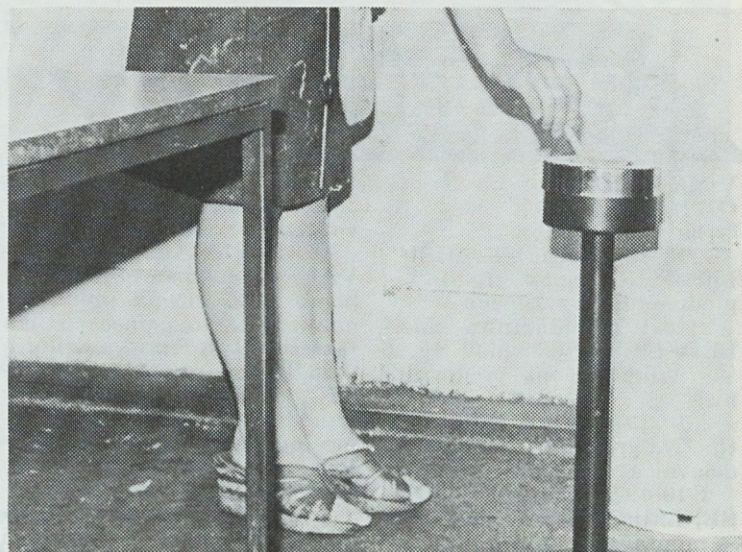
upotevajoč kontejnerje in paletni sistem skladiščenja. Vertikalni transport, med nadstropji, poteka s tovornimi dvigali.

Iz opisa obratnih poškodb v naši delovni organizaciji je razvidno, da je 60 do 80 % vseh obratnih poškodb v medfaznem transportu.

Za preprečevanje teh poškodb je nujno, da poznamo nevarnosti in že pred uporabo izločimo transportna sredstva, ki so v okvari. Vozičke mora vzdrževati določena oseba, ki vodi evidenco o pregledih.

Transportna pota, zlasti dotrajane pode, obnovljamo. V predilnici bombaža bo v prvem nadstropju v celoti zamenjan parketni pod.

V predilnici II je pod izrabljen in ga bomo morali zamenjati. Pri demontaži strojev moramo vse odprtine pravočasno varno prekriti. Pod

Tako je prav. Cigaretni ogorek in pepel spustimo v pepelnik.

VEČ PREVIDNOSTI NA ZASNEŽENI CESTI

Če ni snega, sploh ni prave zime, posebno za otroke ne.

V tem sestavku se bomo pogovarjali o drugačnem snegu o tistem, ki na cestah pomeni nevarnost, ovire in zastoje, o tistem snegu, zaradi katerega je toliko zamud in prometnih nesreč. Torej spričo tako neugodnih posledic, ki jih prinašajo zasnežene in poledene ceste, je vendarle potrebno popaziti malo več na varnost, predvsem na poti na delo in domov. Tovrstne prometne nesreče doslej, ki jih ni bilo ravno malo, so s prstom pokazale na voznike kot na pešce, ki so v tako neugodnih prometnih razmerah ravnali preveč lahkomišlno, preveč brezobzirno, v vsakem primeru pa premalo previdno, da bi se lahko izognili nevarnemu snegu in ledu na cestah. Na vsak način je vse skupaj mnogo bolj resno kot takole na splošno izgleda.

Poslabšane prometne razmere na cestah je treba jemati kot okoliščino, ki mora vplivati na naš vsakdanji »voznik red«. Na poti v službo, oziroma po drugih opravkih, se srečujemo z vrsto težav, ki nam jemljejo dragoceni čas, kar pa je najhujše, spravljajo nas v hude nevarnosti prometne nesreče. Posebno nevarno je na cestah, ki še niso ali so slabo splužene in očiščene. Tudi tako urejene ceste ostanejo še vedno zožene, in promet na njih je zato mnogo bolj otežkočen.

Na kaj naj pomislimo, ko se v takih razmerah odpravljamo zdoma?

Najprej na to, da se moramo, pa naj gremo kamorkoli: peš, z mopedom ali z motornim vozilom, odpraviti prej

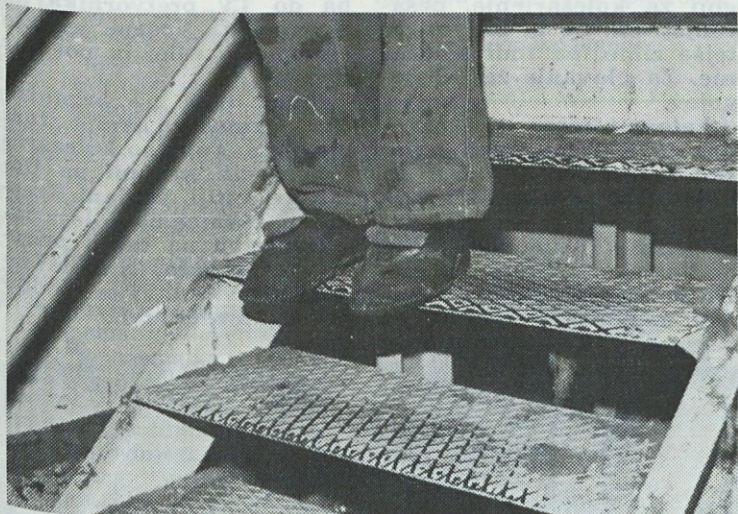
kot običajno. Ob začetku sneženja še ni noben pločnik in nobena cesta očiščena. Zato je taka hoja, kot tudi vožnja, mnogo bolj otežkočena. Na taki površini rado zdrsne pešcem in vozilom.

Pešci naj hodijo previdno po tako gladkih cestah. Nič manj previdno naj jih ne prečkajo. Pri tem naj čim manj ovirajo avtomobiliste, oziroma naj jih ne silijo ustavljati, kajti prav to je v takih okoliščinah zelo težavno. Pri zaviranju, posebno pri močnejšem zaviranju, se ne moremo izogniti zanašanju vozila. Če ni pločnika, ali če je po njem hoja onemogočena, naj hodijo pešci po skrajni levi strani vozišča. Zelo važno je, da prečkajo ceste le na dovoljenih mestih, na prehodih, in ne zunaj njih. Po zasneženih ali poledenelih cestah povsem odsvetujemo vožnjo s kolesom ali z mopedom, skratka z enoslednimi vozili.

Avtomobilisti naj se zavedajo, da so drugi na cestah v še slabšem položaju. Zato naj vozijo počasneje kot običajno na dobrih cestah. Naj bodo še bolj obzirni do pešcev, in naj jih ne oškropijo z umazano brozgo, ko vozijo mimo njih. V koloni naj vozijo v večji varnostni razdalji. Če je vidljivost slaba, naj vozijo s prižganimi kratkimi lučmi.

To je le nekaj skromnih nasvetov, da bi v prometu zmanjšali prometne nesreče in s tem morda telesne poškodbe, ali celo smrt. Tako bomo koristili najprej sami sebi in enako tudi delovni skupnosti, v kateri smo zaposleni.

Marjan Metljak

Širina stopnice zasilnega izhoda med predpredilnico sintetike in sukalnico je preozka.

S preusmeritvijo javnega prevoza motornih vozil, po novem odseku ceste, bo odpadlo nevarno prečkanje ceste, pri prevozu surovin v skladišča ob vodnem bazenu.

Po adaptaciji transportnih poti bodo ta označena za vozila in za pešce. Zaradi utesnjenosti dvorišča bomo lahko izvedli le minimalne varnostne ukrepe, upoštevajoč normative za varstvo pri nakladanju in razkladanju vozil.

Posebne varnostne ukrepe izvajamo ob rekonstrukciji delovnih naprav in priprav, ko je dvorišče delovne organizacije zatrpano s stroji in drugim materialom.

Horizontalni transport opravljamo z viličarji, traktorjem in drugimi prevoznimi sredstvi. Medfazni transport se opravlja z vozički za prevoz predpreje, z ročnimi viličarji,

delovnega prostora mora biti raven in gladek.

Delovni prostor, za katerega se računa, da se bodo ljudje mudili v njem več kot 2 uri, mora imeti pod iz materiala s koeficientom toplotne prevodnosti do 5 Kcal/kv.m hoC. Če niso izpolnjeni ti pogoji, smejo biti v izrednih razmerah, v takem prostoru na tleh podlage, ki imajo omenjeni koeficient toplotne prevodnosti.

Iz kratkega sestavka je razvidno, da se, v naši delovni organizaciji, precej trudimo, z izvajanjem ukrepov, za dosego predpisanih normativov. Urejene delovne razmere v oddelkih bistveno vplivajo na zdravstveno stanje zaposlenih in na preprečevanje zdravstvenih okvar. Vsi pa vemo, da je zaposlovanje invalidnih oseb velik problem tudi v naši delovni organizaciji.

F. L.

PRIŠLI - ODŠLI

V MESECU OKTOBRU 1978

Prišli:

2. 10. 1978 **Ana KAJIŠIČ**, Litija, Rozmanov trg 16 — predpredilnica 4. izmena

2. 10. 1978 **Marinka MALEC**, Litija, Rozmanov trg 26 — čistilna kolona predpredilnice

2. 10. 1978 **Iztok MALI**, Litija, Na gričku 6 — mehanična delavnica

2. 10. 1978 **Bogomir TOMŠE**, Litija, Trg na Stavbah 13 — montaža strojev

3. 10. 1978 **Jožefa PERME**, Šmartno, Velika Kostreznica 41 — rezerva sukalnice efektnih sukancev

9. 10. 1978 **Anton SOBOČAN**, Litija, Prvomajska 4 — predpredilnica 2. izmena

Odšli:

4. 10. 1978 **Antonija SAVINŠEK**, Litija, Prvomajska 2 — rezerva predilnice — upokojitev

12. 10. 1978 **Slobodan KENJALO**, Sava, Ponoviče 21 a — čistilnica 3. izmena — pismeni sporazum (odpoved delavca)

5. 10. 1978 **Ema SULJIČ**, Zagorje, C. zmage 55 — sukalnica 2. izmena — v poskusnem roku s strani delavke

7. 10. 1978 **Nada PONEBŠEK**, Litija, Tenetiše 18 — obrat družbene prehrane — potek pogodbe za določen čas

14. 9. 1978 **Semija OKIČ**, Zagorje, Prečna pot 12 — sukalnica efektnih sukancev 2. izmena — pismeni sporazum (odpoved delavke)

21. 10. 1978 **Jožefa BORIŠEK**, Sava, Leše 12 — predilnica bombaža 1. izmena — pismeni sporazum (odpoved delavke)

31. 10. 1978 **Pavla MRAK**, Litija, Partizanska pot 7 — pomožno osebje — upokojitev

31. 10. 1978 **Zofija CEG-LAR**, Šmartno, Šmartno 112 — sukalnica 1. izmena — pismeni sporazum (odpoved delavke)

31. 10. 1978 **Anton PAVLIHA**, Litija, Rozmanov trg 9 — komercialni sektor — pismeni sporazum (odpoved delavca)

26. 10. 1978 **Stanka ŠTIKO-VAC**, Litija, Ljubljanska c. 24, predilnica sintetične 2. izmena — pismeni sporazum (odpoved delavke)

Delavci, premeščeni na druga dela in naloge v mesecu oktobru 1978

2. 10. 1978 **Monika LIPIČNIK**, čistilka strojev I pri čistilni koloni predpredilnice, premeščena na dela in naloge snemalka kopsov v predilnico sintetične 3. izmena

5. 10. 1978 **Jožefa ZUPANČIČ**, predica v predilnici bom-

baža 3. izmena, premeščena na dela in naloge čistilke raztezal v rezervu predilnice

16. 10. 1978 **Andja ŠTIKO-VAC**, snemalka v predilnici bombaža 2. izmena, premeščena na dela in naloge čistilke raztezal v rezervu predilnice

23. 10. 1978 **Slavica BUKVIČ**, posluževalka fleyerjev v predpredilnici 3. izmena, premeščena na dela in naloge čistilke flyerskih cev v rezervu predpredilnice

1. 10. 1978 **Paša SMAJLOVIČ**, snemalka v sukalnici 3. izmena, premeščena na dela in naloge sukalca v sukalnici 3. izmena

1. 10. 1978 **Sajda KADRIČ**, snemalka v sukalnici 3. izmena, premeščena na dela in naloge sukalca v sukalnici 3. izmena

M. ŠRAJ

Naši sodelavci — udeleženci trima

TRIM — ŠPORT, REKREACIJA

Ena izmed številnih nalog zveze telesnokulturnih organizacij Litija je tudi organiziranje trimskih akcij. Pri nas so zlasti pogoji za kolesarjenje, peščenje, tek. Če bi bile bogatejše zime, pa tudi smučanje. Za plavanje žal ni pogojev.

Letošnjo jesen so 8. oktobra 1978 organizirali trimsko kolesarjenje — Vsi na kolo — za zdravo telo! Prevoziti je bilo treba razdaljo približno 20 km, od Litije do Pasjeka in nazaj. Zabeležili so 114 udeležencev.

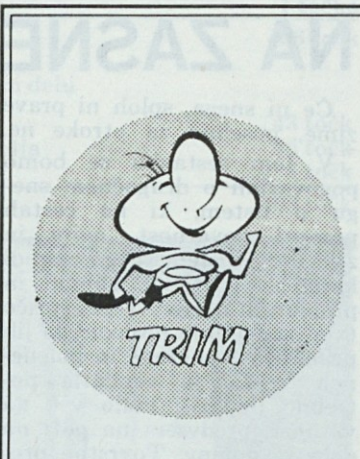
V nedeljo, 5. 11. 1978, pa se je kar 365 udeležencev

podalo na akcijo — »Pot pod noge, krepimo srce«. Tokrat pot ni bila dolga — prehoditi je bilo teba od Litije preko Širmanskega hriba do TV pretvornika na Sitarjevcu. Vreme je bilo oblačno, a suho in pot kar prijetna.

Poleg tega pa organizirajo trimske akcije tudi naše KS. Tako so kolesarili in peščili krajani na Dolah pri Litiji, krajani Kresnic in Jevnice pa kolesarili.

Udeležba na takih prireditvah narašča, in to naj bo nagrada vsem, ki se trudijo pri organizaciji teh.

M. M.

Na startu

Na Rozmanovem trgu stanuje že skoraj 500 družin. V prihodnjem letu se bo vselilo še okrog 60, od tega je skoraj polovica družin predilniških delavcev. Vsi komaj čakajo, da bo pričela poslovati nova Mercatorjeva trgovina z živili. Odprta bi morala biti že konec avgusta, pa so se dela, kot običajno, »nekoliko« zavlekla. Sedaj upajo, da jo bodo odprli 29. novembra 1978. (Ker bo časopis po tem datumu v vaših rokah, boste že vedeli, če so se ta pričakovanja uresničila). Trgovina je podobna Mercatorjevi trgovini na Graški Dobravi, le da bo nekoliko večja. (Največja bo še vedno Mercatorjeva trgovina pri banki).

POŠKODBE

V MESECU OKTOBRU

Voznik osebnega avtomobila je med vožnjo nenadoma zavil čez cesto in poškodoval Bernardo Gorišek.

Poškodovanka se je peljala z mopedom z dela. Na bencinski črpalki je napolnila rezervoar in z mopedom vozila pravilno po desni strani proti litijske-mu križišču. Nenadoma je iz naspotne smeri privozil voznik osebnega avtomobila in zavil čez cesto proti slaščičarni in voznicu zadel z odbijačem ter ji poškodoval golen desne noge.

Poškodovanka ni stopila z mopeda in se je peljala do doma (Mišji dol). V bolnišnem staležu je od 14. 9. 1978.

Špranja v parketu – vzrok poškodbe

Med obhodom prstančnega stroja je predica Milojka Jeretina s palcem desne noge zadela konico žičnika, ki je štrlel iz špranje parketnega poda in si ranila palec.

Ivan Mežnar si je pri transportu cevki poškodoval koleno leve noge

Iz skladišča cevki je transportni delavec peljal zaboj trdih cevki. Pri izhodu skladišča so se kolesa vozička zataknila ob rob vodila vrat in zaradi sunka je voziček omahnil nazaj. Voznika je voziček pritisnil ob zaboj in mu poškodoval koleno leve noge.

Voziček s predprejo se je prevrnil Gospi Perić in ji poškodoval obe nogi

Po snemanju fleyerskih navitkov je snemalka z rokami ob Flayerju potiskala voziček naložen s fleyerskimi navitki. Zaradi razrahljanih vijakov stranice prednjega kolesa se je voziček nagnil proti snemalki. Poškodovanka je voziček oprijela za stranico, ki se je kljub temu prevrnil in ji poškodoval goleni obeh nog.

Hasniji Avdič je padel zabojček s cevkami na noge

Snemalki se je snel zabojček napolnjen s cevkami iz stranice lesenega zaboja, ji padel na sredinec desne roke in ji ga poškodoval. Dve minuti po poškodbi je poškodovanka pri snemanju kopsov preje zadela ob vodilec niti na prstančnem stroju in si poškodovala še nart leve roke.

Pri brušenju skobelnih nožev se je Martin Lamberger poškodoval

Po končanem ročnem brušenju skobelnega noža se je poškodovanec dotaknil segretega opilka. Zato je sunkovito umaknil roko in z njo zadel ostrino noža ter si poškodoval nart leve roke.

Olga Resnik si je julija 1977 poškodovala komolec desne roke

Zaradi poškodbe je bila večkrat v bolniškem staležu. Olga

poškodbe ni prijavila mojstru, ker je bila prepričana, da se ji bo roka pozdravila. O poškodbi je takoj obvestila brigadirko. Poškodovanka je pri menjavi predpreje padel s police prstančnega stroja fleyerski navitek z obešanko, teža 1,145 kg. Posluževalka je ob padcu navitka sunkovito umaknila desno roko in takoj po tem dogodku začutila bolečino v komolcu desne roke.

Zaradi zakasnelosti prijave poškodbe in pritožbe poškodovanke na delovno inšpekcijo je delovni inšpektor poškodbo raziskal.

Sodelavke so potrdile resničnost izjave Resnikove, zato je služba za varstvo pri delu poškodbo, kljub zapozneli prijavi, priznala.

Delovna organizacija mora vsako poškodbo na delu raziskati in poškodbo v 24 urah prijaviti. Pri raziskavi poškodbe nismo mogli ugotoviti dneva in ure poškodbe. Marsikatera, na videz lažja, poškodba ima lahko za posledico telesno okvaro ali invalidnost. Zato moramo tudi lažje poškodbe takoj prijaviti in po potrebi iskati zdravniško pomoč.

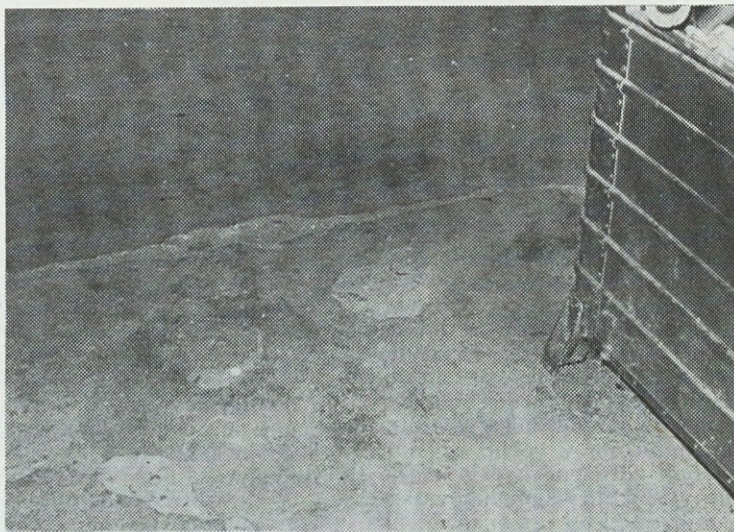

Pri nakladanju škatel s kopsi preje se je vlagalka poškodovala

Pred koncem izmene je zaradi odsotnosti transportnega delavca vlagalka iz valjčnega traku odvzemala aluminijaste škatle, napolnjene z navitki preje, in jih do višine 1,5 m zlagala na paletu. Pri dvigu šeste škatle si je poškodovanka izpahnila zapestje desne roke.

Iz opisa poškodb je razvidno, da je veliko poškodb v transportu, pri nakladanju, razkladanju in prevozu materialov. Zato bo potrebno posvetiti posebno pozornost varnosti v notranjem transportu in izdati potrebne ukrepe za odpravo motenj in pomanjkljivosti v notranjem transportu.

F. L.

Vdolbine v betonskem podu, v skladišču predpreje, v predpredilnici, predstavljajo resno nevarnost za prevrnitev vozičkov. Gradbena skupina bo pod obnovila.

TEŽAVE NOVATORJEV

Poročilo s seminarja Patentinvesta Sarajevo.

Kadar govorimo o inventivni dejavnosti, moramo imeti v mislih vse iznajdbe, ki so bile storjene za prihranek dela. Vsem je znano, kaj je patent, kaj tehnična izboljšava ali koristni predlog. Z eno besedo temu pravimo inovacija (novost ali noviteta). Vsak delavec, ne glede kje in kaj dela, bi se moral udeleževati vsaj v eni obliki te dejavnosti.

Najpogostejša oblika inovacije je tehnična izboljšava, in je največkrat v celoti last podjetja. Druge inovacije, ki se pojavljajo kot osnovna sredstva, so družbena last. Za inovacijo sploh ni pomembno, kako je nastala niti kako je bila speljana. Prav zaradi tega se pri novitetah dostikrat ni mogoče držati tega sporazuma, ampak o inovaciji odločamo tudi mimo zakonov, z medsebojnimi dogovori.

Pomen papirja, oziroma pisanja o tem je, da pomaga, sicer pa je inventivno gibanje akcija ljudi. V inventivni dejavnosti si ne želimo papirnih vojn, ampak akcije ljudi, množičnosti.

Večkrat se ljudje sprašujejo, komu pripada avtorstvo. Avtor je samo tisti, ki da ustvarjalno idejo ali rešitev, ne glede kdo kasneje to uresniči! Idejo največkrat izvedejo tehnične strokovne službe, podjetje pa je dolžno, po svojih močeh pomagati vsakemu inovatorju. Avtor z idejo popolnoma razpolaga, vendar je svojo idejo dolžan ponuditi najprej matičnemu podjetju.

Če podjetje ideje ne sprejme, jo lahko avtor proda drugemu, vendar mora delno kriti stroške, ki so nastali pri izvedbi le-te.

Znan je primer, ko je matično podjetje inovacijo odklonilo. Avtor pa je svojo izboljšavo prodal inštitutu. Inštitut jo je delno priredil, in čez čas je ta patent odkupilo ravno tisto podjetje za velik denar. Tudi na takih primerih vidimo, da se domače ideje dajo dostikrat koristno uporabiti, in lahko prihranijo podjetju ogromna sredstva.

Ko se avtorjeva ideja uresniči, in jo v podjetju uporabljajo, pa je avtor upravičen do primerne nadomestila, v kolikor to že prej ni bilo pogodbeno urejeno. Nagrade, posebno manjše, so lahko različne. To je povsem odvisno od posamezne organizacije in organizatorjev, ki vodijo in delajo pri tej dejavnosti. Na zadnjem seminarju je bilo dosti govora o različnih oblikah nagrad. Za manjše inovacije priporočajo predvsem priznanja, odlikovanja, značke inovatorja. Veliko poudarka je bilo tudi pri drugih nagradah, kot so: novo orodje, izredni ali študijski dopusti, štipendije in financiranje šolanja, premostitev na odgovornejše delovno mesto, prednost pri kandidiranju za novo stanovanje in še več drugih ugodnosti, ki podjetju tudi v obliki nagrade prihranijo sredstva avtor pa nove izobrazbe vroča podjetju. Drugače pa se prakticirajo avtorska nadomestila kot je odškodnina.

V podjetjih, kjer je ta dejavnost že vsakdanja stvar, se v okviru razvoja ali razvojnih oddelkov formira inovacijska služba, ker dobro vemo, da je inventivna dejavnost dandanes najcenejša oziroma najbolj ekonomična razvojna služba.

(Nadaljevanje na 12. strani)

TEŽAVE INOVATORJEV (Nadaljevanje z 11. strani)

Znane so prednosti tega, saj dajejo ideje delavci, ki so pri strojih, strokovne službe pa idejo v čim krajšem času uresničujejo, in ni težko opaziti posledice tega dela. To so: boljša kvaliteta, boljša organizacija in razumljivo tudi mnogo večja produkcija ter mnogo manj izgub.

Inventivna dejavnost lahko zaživi s polno močjo le tedaj, če jo ob pravem času, ko so dani pogoji, profesionaliziramo. Iz republiškega referata je znano, da v večjih organizacijah združenega dela mora biti, vsaj na 300–400 zaposlenih ljudi, en organizator, ki se z organizacijo inventivne dejavnosti bavi poklicno. Njegovo delo obsega: prijavljanje inovacij, izvedba v postopek in prenos novitet v druga podjetja. Ko pa si organizacija takega človeka priskrbi, ga je možno vključiti pri zvezi inovatorjev, ki organizira razne tečaje za referente inovacijske

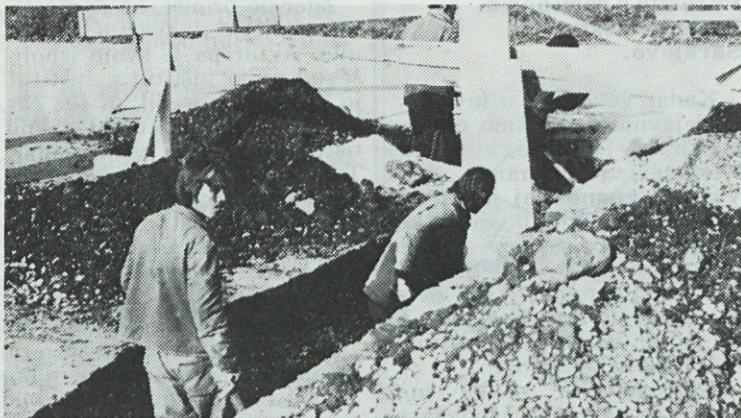
dejavnosti in za referente za zaščito patentov, prodajo in prenos inovacij.

V celotnem nizu te organizacije pa so potrebni dosledno izdelani samoupravni akti, kot je to samoupravni sporazum o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

Da bi inovacijska komisija lahko vrednotila izboljšave in ugotavljala gospodarske koristi, morajo biti delovne naloge precizirane, točno določene. Največkrat pa je vse skupaj tudi močno odvisno od poslovodij oziroma vodilnega kadra. Če vodilen kader ni naklonjen tej dejavnosti, in ne daje spodbud je inventivna dejavnost skoraj gotovo obsojena na propad.

Za konec še mogoče podatek, ki jasno prikaže sliko inventivne dejavnosti pri nas. Na Zahodu se bavi z inovacijami 2 % ljudi v (organizacijah združenega dela) pri nas pa le 0,02 %.

F. Intihar

VODE NI

Biti brez vode, to v Litiji že dalj časa ni nobena novica. Nekateri, predvsem višji predeli, imajo neredno dostavo vode že od februarja naprej.

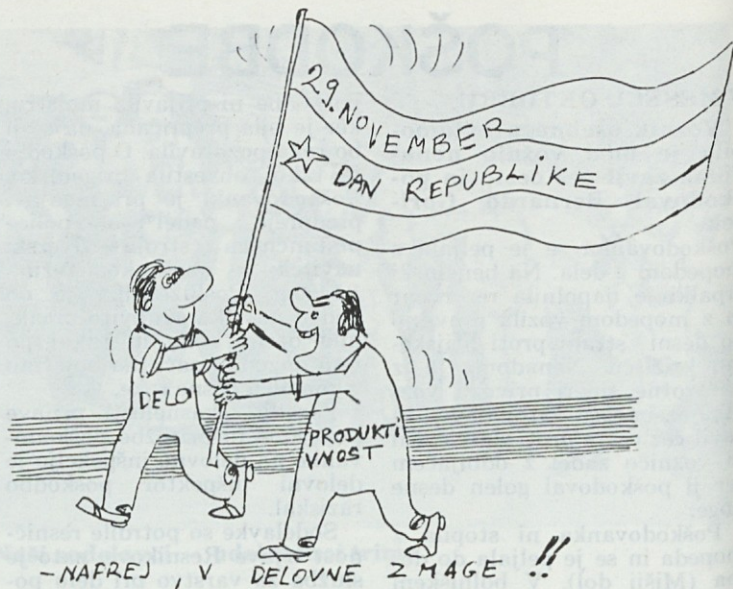
Vode ni, tista, ki je predvidena za višje predele mesta uide v cevovode za nižjo cono, včasih nam jo zagode mazut, včasih pa ...?

Tudi to se zgodi, da mora biti predilnica tri dne brez vode zaradi manjše napake na cevovodu, v čeprav je bila ta napaka po treh dneh čakanja, v nekaj urah odpravljena.

M. SONC

Posvetovanje!?

ŠKODA, DA JE 29. NOVEMBER LE ENKRAT NA LETO!

IZREKI

– Za svobodo misli ni zapora.

– Sodelovanje med narodi je kot cvet, če se ne neguje, hitro uvene.

– Dobro stališče je kot jeklo. Nikoli se ne upogne.

– Prijatelju lahko iskreno zaupaš. Tedaj boš spoznal, če ti je prijatelj.

– Pravi prijatelj vas nikoli ne gleda iz ptičje perspektive.

– Pri odprtih in prijateljskih narodih so tudi državne meje na široko odprte.

– Kdor drugemu narodu odvzame svobodo, ga z ničemer ne more prepričati za lepšo prihodnost.

– Nekateri pravijo, da nismo neuvrščena država. Naj jim bo. Uvrščeni smo med miroljubne države.

Dušan Starčevič

DELEGACIJE ZASEDANJA

V petek 13. 11. 1978 so zasedale na skupni seji konference delegatov rizičnih skupnosti zavarovalne skupnosti Triglav v občini Litija. Udeležba delegatov je bila izredno dobra, kar kaže na velik interes zavarovancev, kaj se dogaja z njihovimi, po načelih vza-

cenikih zavarovanj. Iz omenjenih poročil je bilo razvidno, da so vse temeljne rizične skupnosti, v katere se združujejo zavarovanci iz naše občine na območju ljubljanske regije, poslovale dobro, saj so izkazale pozitiven rezultat in da je bilo v omenjenem obdobju v našo občino vloženih

jemnosti in solidarnosti združenimi sredstvi, za zavarovanje premoženja in oseb pred različnimi vrstami nevarnosti in za odvrnitev ali zmanjšanje škode. V občini imamo pet konference delegatov in sicer konferenco delegatov prometne industrijske, kmetijske rizične skupnosti, rizične skupnosti komunalne in družbene dejavnosti in rizične skupnosti osebnih zavarovanj, v katere so izvolili svoje delegate zavarovanci, ki se združujejo v našete rizične skupnosti na podlagi področij dejavnosti. Tako ima »Predilnica« svojega delegata v konferenci delegatov industrijske, kmetijske rizične skupnosti, ker je njena proizvodnja uvrščena na področje industrijske dejavnosti in delegata v konferenci delegatov industrijske rizične skupnosti osebnih zavarovanj, saj se v tej rizični skupnosti združujejo vsi zavarovanci, ki imajo sklenjena življenjska ali nezgodna zavarovanja. Na konferenci so delegati, med drugim, z vsjo pozornostjo obravnavali periodični obračun zavarovalnih sredstev za prvih devet mesecev letošnjega leta, poročilo o naložbah (kreditih) prostih zavarovalnih sredstev za čas od 1. 1. 1977 do 30. 9. 78 in spremembe oziroma dopolnitve v nekaterih pogojih in

precej zavarovalnih sredstev 49.400.000,00 din, od tega v »Predilnico« 22.000.000,00 z različnimi dobami vračila in različno obrestno mero. Delegati so zavzeli do posameznih točk dnevnega reda svoja stališča, ki bodo služila kot vodilo za delo delegatov, ki bodo iz občinskih konferenc odšli na seje zborov temeljnih rizičnih skupnosti v območni skupnosti Ljubljana in od tu naprej v zbor rizičnih skupnosti v zavarovalni skupnosti Triglav. Na koncu so se delegati enotno dogovorili, da bodo o svojem delu v konferencah poročali tako na zborih delovnih ljudi oziroma delavskih svetih kot tudi na zborih občanov oziroma svetih krajevnih skupnosti in tako široko informirali delovne ljudi in občane o delu in poslovanju njihove zavarovalne skupnosti.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moje mame Stritar Silve, se iskreno zahvaljujem vsem njenim sodelavcem in sodelavkam za darovano cvetje, izrečena sožalja in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Mojca Stritar

SILVI STRITAR V SPOMIN

V oktobru smo se delavci Predilnice Litija poslovili od svoje sodelavke Silve.

V Predilnici se je zaposlila pred 23. leti. Vsa leta je delala v predilnici bombaža na 3. izmeni.

Iz snemalke je kaj hitro napredovala za predico. Predilni stroji in sodelavke so Silvi postale drugi dom.

V razgovoru z njo smo postali sproščeni, imeli smo občutek, da je Silva srečna in brez skrbi.

S svojimi skrbmi ni obremenjevala sodelavk. Nasprotno. S svojim sproščenim značajem in vedrim smehom je ulivala vsem pogum in voljo do življenja.

Ljubezen do vseh ljudi in odpovedi, katerih je bila vajena že iz rane mladosti, sta bili bistveni sestavini njenega življenja. V 17-članski družini, v kateri je preživljala mladostna leta, ni bilo kruha v izobilju. Ogrrevani od ljubezni so odrasli njeni otroci Mojca, Irena, Zdravko, Helena in Zlata. Silva je bila vsem vse, zanje se je žrtvovala in uspela, da je večina otrok že prišla do poklica, le Helena obiskuje 8. razred osemletke.

Silva nikoli ni v težavah klonila. Njena prijateljica mi je povedala:

Ko sem Silvo obiskala v oddelku, kjer je delala, sem videla, da ima na predilnih strojih veliko pretrganih niti. Silva je videla moje sočutje, zato mi je z nasmehom odgovorila: »Nikdar ne more biti toliko pretrganih niti, da jih ne bi mogla zvezati (poštukati)«. Silva ni bila samo vestna in pridna predica, Silva je sodelovala tudi v samoupravnih organih delovne organizacije in na sejah DS posredovala mnenja in predloge svojih sodelavk.

Silva je bila tudi ljubiteljica planin. V planinah je prejela moč in pogum za delo v predilnici.

Smrt, ki je spremljevalka vsakega človeka, je pretrgala njeno plemenito življenje. V delovni organizaciji je nastala velika praznina. Naše Silve ni več med nami, vendar bo še vedno naša!

**UGANKARSKI
SLOVARČEK**

REUNION — otok pri Madagaskarju
OAKLAND — mesto v Kaliforniji
EZOTERIČEN — skrivnosten
VOLONTER — prostovoljec
SPEAKER — napovedovalec
RUSIZEM — posebnost ruskega jezika
BISTA — doprski kip
ERINJA — grška boginja maščenja
ELEVATOR — dvigalo za blago

Tokrat, na žalost, ne moremo objaviti izida žrebanja nagradne križanke, ker žrebanja ni bilo. V križanki so se »pojavele« neljube napake, ki smo jih prepozno odkrili. Bralcem se za to opravičujemo. V bodoče bomo bolj pazljivi.

Rešitve nagradne križanke »29. november« pošljite (oddajte) do 15. decembra 1978.

UREDNIŠTVO

KRIŽANKO ODDAL:

IME IN PRIIMEK:

NASLOV — ODDELEK:

